

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

H O T Ă R Ă R E

cu privire la cererea de chemare în judecată

depusă de

Anatolie Țurcan împotriva

Consiliului Superior al Magistraturii

(anularea actului administrativ individual defavorabil)

(Dosarul 3d-37/24

PIGD 2-24065002-01-3d-14062024)

Abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Competența CSM și limitele libertății de exprimare ale judecătorilor.

01 iulie 2025

Textul corespunde cu originalul

Examinând în ședință de judecată publică cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolie Țurcan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători,*

asistat de Olesea Suduc, *grefier,*

Cu participarea:

Reclamantului Anatolie Țurcan, reprezentantului acestuia, avocatul Ghenadie Bambuleac și a reprezentantului Consiliului Superior al Magistraturii, Olesea Ciobanu,

constată următoarele:

ÎN FAPT

A. Poziția reclamantului. (f.d. 1-14)

1. La 14 iunie 2024 Anatolie Țurcan (reclamantul) a depus o acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii (Consiliul), prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului nr. 154/14 din 09 aprilie 2024 și menținerea hotărârii Colegiului disciplinar nr. 9/8 din 22 septembrie 2023, emise în privința judecătorului Anatolie Țurcan.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că, la 07 aprilie 2023, în adresa Consiliului a parvenit sesizarea membrului Consiliului, Ion Guzun, în care se invocă declarațiile necorespunzătoare ale judecătorului Curții Supreme de Justiție, Anatolie Țurcan prejudiciabile pentru candidații la funcția de membru al Consiliului. Ion Guzun a invocat în sesizare că, la 30 marile 2023, în cadrul emisiunii „Cabinetul din umbră” al postului de televiziune Jurnal TV, judecătorul Anatolie Țurcan a formulat mai multe mesaje de intimidare în adresa unor judecători, care au promovat evaluarea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare judecătorească.

3. La 10 aprilie 2024, sesizarea din 07 aprilie 2023 a fost repartizată pentru examinare inspectorului judecător Diana Ioniță.

4. Prin rezoluția din 11 mai 2023 s-a dispus pornirea procedurii disciplinare și începerea cercetării disciplinare în privința judecătorului Anatolie Țurcan, în baza art. 4 alin. (1), lit. p) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

5. La 16 mai 2023, la Consiliu a fost înregistrată sesizarea/denunțul judecătorului Livia Mitrofan de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, adresată de către ultima Procurorului General și readresată către Consiliul, în care se solicită

atragerea la răspundere penală a judecătorului Anatolie Țurcan pentru afirmații expuse în cadrul emisiunii televizate „Cabinetul din umbră”.

6. La 18 mai 2023, sesizarea din 16 mai 2023, a fost repartizată pentru examinare inspectorului judecător, Diana Ioniță.

7. Prin încheierea din 19 mai 2023, inspectorul judecător Diana Ioniță a conexas sesizarea din 07 aprilie 2023 cu sesizarea/denuțul din 16 mai 2023.

8. Inspekția judiciară a întocmit raportul nr. 343s-441p/m din 19 iunie 2023, prin care a reținut că acțiunile judecătorului Curții Supreme de Justiție, Anatolie Țurcan indică asupra unei bănuieli rezonabile de comitere a abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și anume alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

9. Prin hotărârea Colegiului disciplinar nr. 9/8 din 22 septembrie 2023, s-a încetat procedura disciplinară din motivul că nu a fost comisă o abatere disciplinară, or, judecătorul Anatolie Țurcanu nu a dezvăluit anumite fapte concrete în raport cu anumiți judecători, în cadrul emisiunii televizate „Cabinetul din umbră” cu genericul „Reforma justiției și rostul ei”, astfel încât afirmația că „și-a permis declarații bazate pe fapte inexistente, dar și defăimătoare”, nu s-a confirmat.

10. La 04 decembrie 2023, inspectorul judecător Diana Ioniță a depus la Consiliu contestație împotriva hotărârii Colegiului disciplinar nr. 9/8, din 22 septembrie 2023.

11. Consiliul, prin hotărârea din 09 aprilie 2024, a admis contestația depusă, a anulat hotărârea Colegiului disciplinar nr. 9/8 din 22 septembrie 2023 și a adoptat o nouă hotărâre prin care a constatat abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1), lit. p) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, comisă de judecătorul Curții Supreme de Justiție, Anatolie Țurcan și a aplicat sancțiunea disciplinară sub formă de „avertisment”.

12. Consiliul a notat că, la 30 martie 2023, la postul de televiziune Jurnal TV s-a realizat emisiunea „Cabinetul din umbră” cu genericul „Reforma justiției și rostul ei”, cu participarea judecătorului Curții Supreme de Justiție, Anatolie Țurcan în calitate de președinte al Adunării Generale a Judecătorilor, care a formulat mai multe mesaje de intimidare în adresa unor judecători, care au promovat evaluarea externă a judecătorilor. În cadrul emisiunii, Anatolie Țurcan a declarat că „până la data de 28 aprilie va fi informația despre cei doi candidați și pe 28 ei nici nu vor veni la Adunarea Judecătorilor, de rușine nu vor veni. Așa schelete mari au în dulapuri” (minutul 1.05.09). Declarațiile video au fost preluate de mai multe surse media. Consiliul a constatat că judecătorul Anatolie Țurcan a

depășit limitele libertății de exprimare prin declarațiile făcute într-o emisiune televizată, în care a lansat afirmații defăimătoare și intimidante privind presupusa colectare de informații compromițătoare despre candidați la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Aceste declarații sunt neconfirmate factual și contrare normelor legale și au prejudiciat imaginea candidaților și au afectat grav prestigiul justiției, fiind contrare principiilor de etică judiciară, precum corectitudinea, integritatea, confidențialitatea și imparțialitatea. S-a subliniat obligația judecătorilor de a manifesta rezervă în exprimarea publică și de a proteja autoritatea puterii judecătorești, inclusiv potrivit standardelor internaționale de etică. Consiliul a criticat concluziile Colegiului disciplinar, apreciind că acestea denaturează situația de fapt, întrucât declarațiile judecătorului Anatolie Țurcan, au fost bazate pe fapte inexistente și au avut un caracter defăimător. În consecință, a constatat întrunirea elementelor abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014, respectiv fapte care aduc atingere onoarei, probității profesionale și prestigiului justiției, afectând încrederea publicului în sistemul judiciar. La stabilirea sancțiunii, Consiliul a luat în calcul gravitatea acesteia, consecințele faptei săvârșite, precum și circumstanțele personale ale judecătorului vizat

13. În opinia reclamantului, hotărârea din 09 aprilie 2024, este una abuzivă și emisă contrar Legii. Ea nu este motivată, poartă un caracter formal, fiind emisă în lipsă de competență materială. În privința reclamantului s-a propagat/promovat o campanie de denigrare și înaintare a sesizărilor către Inspekția judecătorească, care este utilizată în calitate de „bătă” în privința judecătorilor incozi componentei actuale a Consiliului și persoanelor promovate de acesta. Judecătorul Anatolie Țurcan nu a avut în cariera sa nicio procedură disciplinară, se bucură de o autoritate ireproșabilă, este un formator de opinie, bucurându-se de notorietate în societate, aceste constatări sunt oglindite în hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 154/14 din 09 aprilie 2024.

14. Reclamantul a menționat că, formulările „alte fapte” sau „prestigiul justiției” indicate în art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, sunt oarecum vagi și nu implică tragerea la răspundere disciplinară. CtEDO a statuat că legea trebuie să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale.

15. Există distincție între abaterea disciplinară și încălcarea Codului de etică. În timp ce normele disciplinare sunt imperative și încălcarea lor trebuie sancționată, normele de etică au doar caracter de recomandare. Pentru încălcarea Codului etic nu se pot aplica sancțiuni disciplinare, or, potrivit art. 4, alin. (1), lit. p) din Legea nr. 178/2014, constituie abatere disciplinară alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

16. Reclamantul a susținut că Ion Guzun a sugerat că Colegiul disciplinar l-ar proteja și că ar fi decis neargumentat să-l scutească de sancțiune, fapt care se confirmă printr-o [emisiune TV din 26 septembrie 2023](#). Aceste afirmații ale lui Ion Guzun sunt mult mai grave decât faptele imputate lui Anatolie Țurcan.

17. Iar pentru a fi antrenată răspunderea disciplinară a unui magistrat, este absolut necesar să existe o conduită ilicită a acestuia, de încălcare a obligațiilor de serviciu sau a normelor de conduită stabilite prin legi și regulamente, dar și să existe o legătură de cauzalitate între fapta comisă și valoarea socială lezată, iar fapta să fie comisă cu vinovăție. Probitatea profesională poate fi definită ca fiind aprecierea calităților profesionale ale persoanei de către societate, în speță, a judecătorilor.

18. Din actul administrativ contestat nu este posibil de stabilit care este gravitatea abaterii disciplinare comise de judecător și de circumstanțele personale ale acestuia în raport cu pretinsa abatere disciplinară. Contrar art. 7 alin.(2) din Legea nr. 178/2014, autoritatea pârâtă nu a indicat care este proporționalitatea între pretinsa gravitate a abaterii disciplinare și personalitatea judecătorului care ar fi comis această abatere. Consiliul a eludat intenționat de a se expune asupra proporționalității sancțiunii disciplinare aplicate, deși, acest moment procesual este necesar antrenării răspunderii disciplinare. Respectiv, autoritatea pârâtă a fost inaptă de a stabili proporționalitatea între gravitatea abaterii disciplinare și interesul personal al reclamantului în comiterea pretinsei abateri și consecințele produse. Autoritatea pârâtă doar s-a limitat la citarea unor expresii de caracter general cum ar fi pretinsa consecință de subminare a corectitudinii, colegialității și imaginii justiției.

19. În actul administrativ contestat nu se regăsește descrierea și aprecierea personalității reclamantului în raport cu prevederile art.7 alin. (2) din Legea nr. 178/2014. Această normă impune ca condiție de valabilitate și aplicabilitate a sancțiunii disciplinare identificarea și descrierea cumulativă a următoarelor condiții: proporționalitatea, gravitatea și personalizarea răspunderii disciplinare, în principal, respectarea principiului previzibilității Legii.

20. Consiliul Superior al Magistraturii doar a mimat neîntemeiat aplicabilitatea prevederilor art. 8 al Codului de etică și conduită a judecătorului, insistându-se că, unul din temeiuri pentru constatarea pretinsei abateri disciplinare ar fi „relația judecătorului cu colectivul de muncă trebuie să se bazeze pe respect și bunăcredință, comportamentul exemplar fiind un model de comunicare și atitudine reciprocă”. Aplicarea acestei norme de drept se reține pentru a fi constatate doar încălcările Codului de etică și disciplină a judecătorului, iar posibilitatea aplicării acestei norme se impune sub condiția existenței legăturii raporturilor de muncă între judecătorul care deține funcție administrativă în instanța (conducător) și judecătorii din subordinea administrativă din aceeași instanță. Nu a fost stabilit și indicat concret că anumiți judecători vizați în discursul reclamantului ar fi fost sau sunt colegi de serviciu, din cadrul colectivului de muncă și reclamantul deține o

funcție administrativă. Constatând pretinse abateri disciplinare și motivând existența acestora, prin încălcarea prevederilor Codului de etică și conduită a judecătorului, Consiliul și-a arogat ilegal competențe atribuite Comisiei de etică și conduită profesională al judecătorului.

21. Reclamantul a susținut că hotărârea contestată a fost emisă cu încălcarea competenței materiale, astfel încât aceasta contravine prevederilor art. 10 din Codul de etică și conduită a judecătorului, care prevede că încălcarea prevederilor prezentului Cod poate constitui obiect al examinării în cadrul ședințelor Comisiei de etică și conduită profesională al judecătorului. Consiliul nu a solicitat Comisiei de etică și conduită profesională al judecătorului opinia sau recomandarea pe marginea interpretării și aplicării prevederilor Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor, pe pretinsa încălcare disciplinară imputată.

22. O situație aparte este modul de exercitare și de sancționare cu privire la libertatea de exprimare a magistraților. Există situații în care magistrații moldoveni expun public situații de nereguli în sistem. Îndatorirea de a fi integru presupune nu doar ca judecătorul să fie corect în activitatea sa de judecată, ci și să vegheze ca ceilalți din jurul său să fie corecți. Însă, dezvăluirea unor nereguli din sistem nu este doar o obligație legală, dar și o îndatorire morală. Consiliul nu doar că incubă răspundere disciplinară judecătorului, în baza unor temeieri de drept inexistente/iluzorii, dar și pedepsește judecătorul pentru că acesta în mod public și-a expus poziția personală pe subiecte de interes profesional în cadrul exercitării dreptului de vot a judecătorilor urmare a presiunii din extern asupra sistemului judecătoresc. Libertatea de exprimare a propriei poziții de către reclamant în raport cu aceste evenimente nu servește temei de atragere la răspundere disciplinară, indiferent de sancțiunea aplicată.

23. Reclamantul este acuzat că ar fi făcut afirmații false despre culegerea de informații despre candidați fără consimțământul lor, dar și faptul că, sunt false afirmațiile despre culegerea unor informații descalificante și compromițătoare. Aceste constatări sunt lipsite de substrat factologic, ori autoritatea pârâtă nici nu a indicat concret despre care candidați ar fi fost făcute afirmații false și care sunt consecințele concrete raportate la acești candidați.

24. Afirmațiile că reclamantul și-a permis declarații bazate pe fapte defăimătoare, cu depășirea limitelor exercițiului democratic de liberă exprimare prevăzut de art. 32 alin. (1) din Constituția Republicii Moldovei, nu poate fi echivalent cu motivarea juridică imputată lui Anatolie Țurcan. În faptele imputate lui Anatolie Țurcan nu există informații care lezează onoarea demnitatea și/sau reputația profesională a lui Ion Guzun sau Lievei Mitrofan. Consiliul nu este și nici nu poate fi organ care stabilește caracterul defăimător al faptei. Ion Guzun și Livia Mitrofan nu au sesizat instanța de judecată sau Inspectoratul de poliție cu privire la constatarea în acțiunile lui Anatolie Țurcan a caracterului defăimător al afirmațiilor făcute.

25. Prin hotărârea Consiliului sancționează comportamentul de etică a lui Anatolie Țurcan, fără a invoca o încălcarea juridică pe care a comis-o judecătorul.

B. Poziția pârâtului (f.d. 39-44)

26. La 22 iulie 2024, Consiliul a depus referință, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată. Potrivit referinței, hotărârea contestată este una motivată, în care au fost expuse în detaliu motivele de fapt și de drept care au stat la baza soluției. Potrivit legii, judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară în cazul în care, în urma verificării argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii unei abateri disciplinare de către magistrat. Consiliul a stabilit că sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare. Judecătorul Anatolie Țurcan, în virtutea calității sale, este considerat lider/formator de opinie, bucurându-se de notorietate în societate, deci, dezbaterea unei probleme de importanță socială, prin dezvoltarea acțiunilor secretarului Adunării Generale a Judecătorilor (în desfășurare) de colectare a informațiilor compromițătoare despre doi din candidații la funcția de membru al Consiliului și-a permis declarații bazate pe fapte defăimătoare, cu depășirea limitelor exercițiului democratic de liberă exprimare. În opinia Consiliului Superior al Magistraturii, calitățile deținute de interlocutorul Anatolie Țurcan, care era judecător al Curții Supreme de Justiție și Președinte al Adunării Generale a Judecătorilor, sporea impactul prejudiciabil al mesajului lansat, intimidând și defăimând în același timp colegii de breaslă, care aspiră la calitatea de membru al Consiliului.

27. Referitor la criticile privind ignorarea art. 7 alin. (2) din Legea 178/2014, Consiliul a menționat că hotărârea nr. 154/14 din 09 aprilie 2024 a fost adoptată cu 5 (cinci) voturi „pro” și 3 (trei) voturi „împotriva”, care au susținut că urma să fie aplicată o pedeapsă sub formă de „muștrare”. La individualizarea sancțiunii aplicate s-a ținut cont de împrejurările în care a fost admisă abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014, gravitatea acesteia, consecințele faptei săvârșite, precum și circumstanțele personale ale judecătorului vizat.

C. Poziția părților în ședință publică

28. În cadrul ședinței de judecată, reclamantul și reprezentatul acestuia, Ghenadie Bambuleac, au susținut cererea de chemare în judecată și au solicitat admiterea acesteia. Reclamantul a susținut că afirmațiile făcute în cadrul emisiunii au avut ca scop promovarea alegerii în Consiliul a unor judecători selectați pe criterii de merit, cu luarea în considerare a opiniilor judecătorilor, justițiabililor și ale societății în ansamblu. Declarațiile reprezintă o exprimare a unei opinii personale, protejată de libertatea de exprimare, vizând stimularea unei reflecții responsabile în procesul de vot, fără intenția de a discredita sau diminua autoritatea sistemului judecătoresc. Nu a existat nicio intenție de intimidare a candidaților sau a participanților la adunare, iar Consiliul nu a identificat nicio persoană concretă care să fi fost intimidată sau vizată direct. Reclamantul a afirmat că nu a formulat

amenințări, nu a dispus măsuri împotriva nimănui și nu a întreprins acțiuni concrete care să poată fi calificate drept conduită ilicită.

29. Reprezentantul Consiliului Superior al Magistraturii, Olesea Ciobanu, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin cererea din 11 iunie 2025 a solicitat examinarea cauzei în lipsă (f.d.87).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

30. Art. 21 din Codul administrativ relevă că:

„(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

(2) Exercițarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.”

31. Art. 118 din Codul administrativ stabilește că:

„(1) Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.”

32. Articolul 123 din Codul administrativ prevede că:

„(1) O încălcare a prevederilor de formă și procedură, care nu duce la nulitatea actului administrativ individual, este neînsemnată atunci când:

...

b) motivarea necesară se recuperează ulterior de către autoritatea publică.

(2) Acțiunile prevăzute la alin.(1) pot fi recuperate până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță.”

33. Art. 219 din Codul administrativ stabilește că:

„ (1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

(2) Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

(3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

(4) Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.”

34. Art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ statuează că:

„(1) Examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri:

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).”

35. Art. 225 din Codul administrativ reglementează că:

“(1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.”

36. Art. 4 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii în vigoare în perioada de referință stabilea că:

„Întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe în domeniul respectării disciplinei și eticii judecătorilor: examinează contestațiile hotărârilor emise de colegiul disciplinar.”

37. Art. 22 alin. (4) din Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii statuează că:

„Contestațiile împotriva hotărârilor adoptate de colegiul disciplinar se examinează conform prevederilor Legii nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.”

38. Art. 15 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului reglementează că:

„Judecătorii sunt obligați: să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor.”

39. Art. 21 alin. (1) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului stabilește că:

„Judecătorii poartă răspundere disciplinară în modul stabilit de Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.”

40. Art. 3 din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor prevede că:

„Judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de prezenta lege. Încălcarea prevederilor altor acte normative atrage răspunderea disciplinară numai în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art.4.”

41. Art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor reglementează că:

„Constituie abatere disciplinară alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.”

42. Art. 4¹ alin. (1) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor relevă că:

„Se consideră că a fost săvârșită cu intenție o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art.4 alin.(1) lit.p), își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței respective.”

43. Art. 7 alin. (1-2) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor reglementează următoarele:

„Sancțiunile disciplinare se aplică judecătorilor în funcție și judecătorilor demisionați pentru faptele comise în timpul exercitării mandatului de judecător.

Sancțiunile disciplinare se aplică proporțional gravității abaterii disciplinare comise de judecător și de circumstanțele personale ale acestuia. La circumstanțele personale se referă volumul de lucru al judecătorului, lipsa personalului care asistă judecătorul în examinarea cauzei și condițiile de muncă. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în procesul judiciar în cadrul căruia s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului justiției.”

44. Art. 39, alin. (4) lit. b) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor relevă că:

„După examinarea contestațiilor, Consiliul Superior al Magistraturii decide: admiterea contestației și adoptarea unei noi hotărâri. În acest caz prevederile cu privire la procedura de examinare și conținutul hotărârii colegiului disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare sunt aplicabile și pentru Consiliul Superior al Magistraturii.”

45. Art. 3 alin. (1) - (3) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare prevede că:

„Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează.

Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

ADMISIBILITATEA ACȚIUNII

46. Prin prezenta acțiune reclamantul Anatolie Țurcan a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 154/14 din 09 aprilie 2024 cu privire la contestația împotriva Colegiului disciplinar nr. 9/8 din 22 septembrie 2023, emise în privința judecătorului Anatolie Țurcan și menținerea hotărârii Colegiului disciplinar nr. 9/8 din 22 septembrie 2023.

47. Acțiunea în contencios administrativ, potrivit art. 191 alin. (5) lit. a) din Codul administrativ, este examinată de instanța competentă jurisdicțional, de Curtea Supremă de Justiție.

48. Totodată, reieșind din dispozițiile art. 208, alin. (1), art. 163, lit. c) din Codul administrativ și art.25 din Legea nr.947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile, iar acțiunea în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii se depune nemijlocit în instanța de judecată, în termen de 30 zile de la comunicarea actului administrativ individual. Procedura prealabilă în astfel de categorii de litigii nu se efectuează.

49. Actul administrativ individual defavorabil contestat a fost emis la 09 aprilie 2024 și expediat reclamantului prin intermediul poștei electronice la 20 mai 2024. Prin urmare, acțiunea a fost înaintată în termenul legal de 30 zile.

50. Referitor la prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă, completul de judecată menționează că, după cum rezultă din art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ. Art. 17 și 189 alin. (1) din Codul administrativ expres statuează că drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. Nu a fost contestat faptul că sancțiunea disciplinară aplicată reclamantului reprezintă o atingere adusă drepturilor acestuia.

51. La caz, condițiile de încălcare a unui drept subiectiv prin activitatea administrativă a Consiliului Superior al Magistraturii sunt întrunite, deoarece din analiza acțiunii se desprinde dreptul subiectiv pretins a fi încălcat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 154/14 din 09 aprilie 2024 și anume aplicarea sancțiunii disciplinare sub forma de „avertisment”.

52. Ținând cont de cele relatate, instanța de judecată reține că acțiunea este admisibilă și urmează a fi examinată pe fond.

STAREA DE FAPT CONSTATATĂ DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

53. Prin sesizarea nr. 441p/m din 07 aprilie 2023, membrul Consiliului Superior al Magistraturii, Ion Guzun, a solicitat Inspecției judiciare verificarea acțiunilor judecătorului Anatolie Țurcan prin prisma art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014, deoarece există bănuială rezonabilă că acțiunile acestuia ar aduce atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât să afecteze încrederea în justiție. Ion Guzun a menționat că, la 30 martie 2023, în cadrul emisiunii „Cabinetul din umbră” al postului de televiziune Jurnal TV, judecătorul Anatolie Țurcan a formulat mai multe mesaje de intimidare în adresa unor judecători care au promovat evaluarea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare judecătorească (Comisia Pre-vetting). Magistratul Anatolie Țurcan în cadrul emisiunii a declarat următoarele: *„Chiar și din cei cinci candidați, doi au refuzat să candideze anume în ziua respectivă. Plus la asta, personal o să vă răspund că, chiar bine că a făcut lucrul ăsta Adunarea Generală a Judecătorilor (AGJ) și nu a pus la vot acești candidați, de aceea că Secretarul Adunării Generale este împuternicit și până la petrecerea următoarei AGJ se ocupă de investigarea cât de eligibili, cât de corespunzători sunt cel puțin doi din acești candidați ... ce schelete au ascunse prin dulapuri? O să fie timpul potrivit și o să aflați ... Se investighează”*. El a mai declarat *„Până la data de 28 aprilie va fi informația despre cei doi candidați și pe 28 ei nici nu vor veni la Adunarea Judecătorilor. De rușine nu vor veni. Așa schelete mari au în dulapuri”*.

54. Declarațiile video au fost preluate de mai multe surse media. Declarațiile judecătorului Anatolie Țurcan au constituit obiect al cel puțin unei emisiuni de satiră. În opinia autorului sesizării, declarațiile lui Anatolie Țurcan au menirea de a discredita, denigra sau de a determina pierderea încrederii publice în reputația și credibilitatea persoanei candidatului/ților care au promovat evaluarea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare judecătorească. (f.d.4-7, dosarul administrativ)

55. Prin dispoziția nr. 343s-441p/m, din 10 aprilie 2023, sesizarea a fost repartizată inspectorului-judecător Diana Ioniță. (f.d.8 dosarul administrativ)

56. La 11 aprilie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a notificat judecătorului Anatolie Țurcan sesizarea nr. 441p/m din 07 aprilie 2023 (f.d.11-12,

dosarul administrativ). La 20 aprilie 2023, Anatolie Țurcan a prezentat Inspecției judiciare opinia asupra sesizării (f.d.16, dosarul administrativ).

57. Prin rezoluția din 11 mai 2023, inspectorul-judecător Diana Ioniță a dispus pornirea procedurii disciplinare în privința reclamantului. (f.d.18-20, dosarul administrativ)

58. La 16 mai 2023, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a fost expediată conform competenței plângerea judecătorului Livia Mitrofan, candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, care a solicitat investigarea acțiunilor menționate și tragerea la răspundere penală a persoanelor care culeg informații despre aceasta și familia sa. Livia Mitrofan a indicat că, la 30 martie 2023, în cadrul emisiunii „Cabinetul din umbră” judecătorul Anatolie Țurcan a declarat că, *„secretarul Adunării Generale a Judecătorilor, Gheorghe Balan, a fost împuternicit să colecteze informații despre scheletele candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii pentru a fi „trăsniți” la Adunarea Generală a Judecătorilor”*. Tot atunci a fost făcută declarația că, *„deja pe 2 candidați informația a fost colectată și în curând va șoca opinia publică, iar candidaților le-ar fi rușine să se prezinte”*. (f.d.42,44, dosarul administrativ)

59. Prin dispoziția nr.474s-627p/m, din 18 mai 2023, sesizarea depusă de Livia Mitrofan a fost repartizată inspectorului-judecător Diana Ioniță. (f.d.47 dosarul administrativ) Inspectorul-judecător Diana Ioniță, prin încheierea din 19 mai 2023, a conexas cele două sesizări. (f.d.48, dosarul administrativ)

60. La 19 iunie 2023 inspectorul-judecător Diana Ioniță a întocmit raportul în privința acțiunilor judecătorului din cadrul Curții Supreme de Justiție, Anatolie Țurcan, considerând că elementele abaterii notate în raport și prevăzute de lit. p) din alin. (1), art. 4 din Legea 178/2014 s-au constituit pe motive imputabile magistratului Anatolie Țurcan. (f.d.49-55, dosarul administrativ) Raportul menționat a fost adus la cunoștința reclamantului la 26 iunie 2023. (f.d.57, dosarul administrativ)

61. Potrivit dispoziției Colegiului disciplinar nr. 10s/2023, din 21 iunie 2023, cauza disciplinară intentată în temeiul sesizărilor depuse de către membrii Ion Guzun și Livia Mitrofan a fost repartizată pentru raport membrul Colegiului disciplinar, Angela Otean. (f.d.73, dosarul administrativ)

62. Prin hotărârea Colegiului disciplinar nr. 9/8 din 22 septembrie 2023, s-a încetat procedura disciplinară intentată în baza raportului Inspecției judiciare nr. 343s-441p/m din 19 iunie 2023 din motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară. Colegiul disciplinar a constatat că, judecătorul Anatolie Țurcanu nu a dezvăluit fapte concrete în raport cu anumiți judecători, în cadrul emisiunii televizate „Cabinetul din umbră” cu genericul „Reforma justiției și rostul ei”, astfel încât afirmația că *„și-a permis declarații bazate pe fapte inexistente, dar și defăimătoare”* nu s-a confirmat. (f.d.93-100, dosarul administrativ)

63. La 04 decembrie 2023, inspectorul-judecător Diana Ioniță a depus contestație prin care a solicitat anularea hotărârii Colegiului disciplinar nr. 9/8 din 22 septembrie 2023, adoptarea unei noi hotărâri de constatare a abaterii disciplinare și aplicare a uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute de art. 6 din Legea nr. 178/2014. (f.d.107-113, dosarul administrativ)

64. Consiliul Superior al Magistraturii, prin hotărârea nr. 154/14 din 09 aprilie 2024, a admis contestația și a adoptat o nouă hotărâre, prin care a constatat abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, comisă de judecătorul Curții Supreme de Justiție, Anatolie Țurcan și a aplicat sancțiunea disciplinară sub formă de „avertisment”. Consiliul a reținut în faptele judecătorului Anatolie Țurcan, care era judecător cu o vechime în muncă de peste 30 de ani și având distincția de Veteran al sistemului judecătoresc, în calitatea sa valabilă la acel moment de președinte al Adunării Generale a Judecătorilor, luând în considerare interacțiunile sale cu instituțiile mass-media și participarea la mai multe emisiuni, în cadrul unei dezbateri televizate a comunicat publicului despre acțiunile secretarului Adunării Generale a Judecătorilor (în desfășurare) de colectare a informațiilor compromițătoare despre 2 candidați la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, astfel, încât „*aceștia de rușine urmând să nu se prezinte la Adunarea Generale a Judecătorilor din 28 aprilie 2023*”, prin ce și-a permis declarații defăimătoare, cu depășirea limitelor exercițiului democratic de liberă exprimare prevăzut la art. 32, alin. (1) din Constituție. Fapta constatată, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a încadrat-o conform art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, adică: alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție. (f.d.142-159, dosarul administrativ)

MOTIVAREA INSTANȚEI

65. Completul reține că reclamantul a invocat următoarele aspecte:

- hotărârea contestată nu este motivată, or, nu s-a stabilit conduita ilicită a reclamantului, care este gravitatea abaterii disciplinare comise de judecător și de circumstanțele personale ale acestuia, în raport cu pretinsa abatere disciplinară, nu s-a indicat care este proporționalitatea între pretinsa gravitate a abaterii disciplinare și interesul personal al reclamantului în comiterea pretinsei abateri, nu se regăsește descrierea și aprecierea personalității reclamantului;

- formulările „alte fapte” sau „prestigiul justiției” indicate în art. 4 alin. (1), lit. p) din Legea nr. 178/2014 sunt oarecum vagi și nu implică atragerea la răspundere disciplinară;

- hotărârea contestată a fost emisă cu încălcarea competenței materiale.

66. Consiliul Superior al Magistraturii a susținut că hotărârea contestată este legală, motivată, în care analizează în detaliu aspectele de fapt și de drept care au stat la baza soluției adoptate.

67. După cum s-a menționat mai sus, constatarea abaterii disciplinare și aplicarea sancțiunii disciplinare în privința judecătorului Anatolie Țurcan dată în baza hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 154/14 din 09 aprilie 2024, s-a realizat în baza legii, și anume, art. 39, alin. (4) lit. b) din Legea nr.178/2014, care prevede că Consiliul Superior al Magistraturii după examinarea contestațiilor, decide admiterea contestației și adoptarea unei noi hotărâri. Completul, analizând argumentele reclamantului prin prisma materialelor dosarului și a normelor legale incidente, constată că acestea nu pot fi reținute.

68. Referitor la argumentul reclamantului precum că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nu este motivată, completul evidențiază că, conform art. 118 din Codul administrativ, motivarea actului administrativ trebuie să conțină circumstanțele de fapt și de drept. La fel, din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Principiul motivării impune autorității publice să indice clar circumstanțele de fapt și de drept care determină soluția adoptată. Motivarea unui act administrativ nu poate fi limitată la competența autorității publice, ori la temeiul de drept al acesteia, ci trebuie să conțină și elementele de fapt care să permită, pe de o parte, destinatarilor să cunoască și să evalueze temeiurile deciziei, iar, pe de alta parte, să facă posibilă exercitarea controlului de legalitate.

69. Din conținutul hotărârii nr. 154/14 din 09 aprilie 2024 se reține că Consiliul Superior al Magistraturii a constatat faptul că magistratul Curții Supreme de Justiție, Anatolie Țurcan, prin dezbaterăa unei probleme de importanță socială, prin dezvăluirea acțiunilor secretarului Adunării Generale a Judecătorilor (în desfășurare) de colectare a informațiilor compromițătoare despre doi din candidații la funcția de membru al Consiliului și-a permis declarații bazate pe fapte defăimătoare, cu depășirea limitelor exercițiului democratic de libera exprimare prevăzut de art. 32 alin. (1) din Constituția Republicii. Consiliul a conchis că calitățile deținute de Anatolie Țurcan (magistrat la Curtea Supremă de Justiție și președinte al Adunării Generale a Judecătorilor) se consideră a fi în măsură să sporească impactul prejudiciabil al mesajului lansat, intimidând și defăimând în același timp colegii de breaslă, care aspiră la calitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Consiliul a mai reținut că judecătorul este obligat să se abțină de la orice acte sau fapte de natură să compromită demnitatea sa în funcție și în societate.

70. Deși Legea nu precizează care sunt manifestările ce pot aduce atingere onoarei, probității profesionale ori prestigiului justiției, prin raportare la prevederile legale naționale și la standardele internaționale în domeniu, care instituie principii și reguli ce determină comportamentul judecătorului, Consiliul

a reiterat că în sfera abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014 intră conduita agresivă (limbaj, violențe fizice) a judecătorului de natură a contraria sau indigna opinia publică, frecventarea unor locuri cunoscute ca având o reputație îndoielnică, legături cu persoane care au o proastă reputație (infractori notorii, interlopi etc.), implicarea în controverse publice, denigrarea unor persoane, desfășurarea unor activități care, prin natura lor, pot crea îndoieli în rândul opiniei publice cu privire la seriozitatea, independența, imparțialitatea sau integritatea magistratului.

71. Consiliul a mai a reținut că regulile de conduită profesională trebuie să le ceară judecătorilor să evite orice activități de natură să compromită demnitatea funcției lor și încrederea publicului în puterea judecătorească. Este imperativ ca judecătorii să dea dovadă de rezervă în exercitarea dreptului lor la liberă exprimare în toate cazurile în care autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești ar putea fi puse în discuție. Mai mult, judecătorii au obligația de a proteja puterea judecătorească de atacurile distructive și nefondate îndreptate spre diminuarea încrederii publicului larg în autoritatea judecătorească.

72. Consiliul a notat că judecătorul Curții Supreme de Justiție, Anatolie Țurcan, în cadrul emisiunii televizate „Cabinetul din umbră”, urma să se abțină de la expunerea afirmațiilor publice defăimătoare și intimidante referitor la descalificarea și compromiterea unor candidați la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Consiliul a subliniat că imaginea populației despre sistemul judiciar este influențată foarte mult de mass-media, și, impresiile publicului larg vor fi negative dacă sistemul judiciar, prin actorii săi (judecători), pare a fi părtinitor sau inefficient în orice fel. Percepțiile negative de acest fel se răspândesc cu ușurință, în special, când nu se respectă prevederile normelor de etică a judecătorului. Consiliul a evidențiat că, dat fiind faptul că secretarul Adunării Generale a Judecătorilor nu a confirmat acumularea informațiilor despre doi candidați la funcția de membri Consiliului Superior al Magistraturii (nefiind posibilă aprobarea contrariului), se conchide obiectiv că declarațiile judecătorului Anatolie Țurcan făcute în cadrul emisiunii televizate nominalizate sunt bazate pe fapte inexistente. Chiar dacă afirmațiile privind descalificarea și compromiterea unor candidați ar fi fost bazate pe fapte inexistente, acestea oricum sunt defăimătoare și intimidante. Judecătorul Anatolie Țurcan prin expunerile sale (cu sau fără substrat factologic) a prejudiciat candidații la funcția de membru al Consiliului din rândurile judecătorilor. În consecință, Consiliul a constatat cu certitudine întrunirea în acțiunile judecătorului Anatolie Țurcan a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) lit.p) din Legea nr. 178/2014.

73. Completul, analizând hotărârea contestată a Consiliului, constată că aceasta este motivată, or, sunt înserate circumstanțele de fapt și de drept care au stat la baza soluției autorității publice pârâte. Din conținutul acesteia se desprinde expres și implicit faptul că la individualizarea sancțiunii aplicate s-a ținut cont de împrejurările în care a fost admisă abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin.

(1) lit. p) din Legea nr. 178/2014, gravitatea acesteia, consecințele faptei săvârșite, precum și circumstanțele personale ale judecătorului vizat.

74. Alegația reclamantului precum că hotărârea contestată nu ar fi motivată, este respinsă de către instanța de judecată. Cu atât mai mult că, încălcarea prevederilor de formă și conținut a actului administrativ, spre exemplu: motivarea insuficientă a actului administrativ, nu duce la nulitatea acestuia; motivarea actului administrativ fiind posibil de recuperat pe parcurs de către autoritatea emitentă, până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță (art. 123 Cod administrativ).

75. În ceea ce privește afirmația reclamantului potrivit căreia nu ar fi fost stabilită existența unei conduite ilicite, completul reține că din actul administrativ contestat rezultă explicit faptele imputate, precum și normele de conduită profesională, care obligă judecătorul să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor. Prin urmare, este întrunită condiția esențială pentru antrenarea răspunderii disciplinare, respectiv existența unei conduite contrare cu art. 15 lit. d) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 privind statutul judecătorului.

76. Contrar susținerilor reclamantului, autoritatea pârâtă a examinat gravitatea abaterii disciplinare și circumstanțele concrete ale cauzei, or, din cuprinsul hotărârii contestate se desprind clar elementele avute în vedere la individualizarea răspunderii, inclusiv natura faptei, contextul săvârșirii acesteia și impactul asupra prestigiului justiției. Faptul că reclamantul Anatolie Țurcan nu este de acord cu aprecierea realizată de Consiliu nu echivalează cu inexistența unei astfel de evaluări.

77. Completul de judecată constată că actul contestat cuprinde considerente privind raportul dintre fapta săvârșită și consecințele acesteia, fiind respectat principiul proporționalității în aplicarea sancțiunii disciplinare. Legea nu impune o formulă rigidă de expunere a acestei analize, fiind suficient ca din ansamblul motivării să rezulte că autoritatea a avut în vedere acest criteriu.

78. În ceea ce privește critica referitoare la lipsa descrierii și aprecierii personalității reclamantului potrivit art. 7 alin. (2) din Legea nr. 178/2014, completul reține că dispozițiile legale menționate impun luarea în considerare a conduitei generale a judecătorului și a comportamentului său profesional, aspecte care au fost avute în vedere de Consiliul Superior al Magistraturii, chiar dacă nu sunt dezvoltate într-o secțiune distinctă.

79. Referitor la argumentul lui Anatolie Țurcan privind caracterul vag al sintagmelor „alte fapte” și „prestigiul justiției”, prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178/2014, completul de judecată o apreciază ca fiind neîntemeiată, pentru următoarele considerente. Aceste noțiuni au fost consacrate în mod deliberat de legiuitor, ca expresie a tehnicii legislative specifice normelor deontologice și disciplinare, care presupun, prin natura lor, un anumit grad de

generalitate și flexibilitate. O enumerare exhaustivă și rigidă a tuturor faptelor susceptibile de a aduce atingere prestigiului justiției ar fi imposibilă și ar crea, în mod artificial, zone de impunitate pentru conduite reprobabile ce nu ar fi formal subsumabile unor ipoteze strict determinate. Aplicarea acestor noțiuni nu se realizează în mod arbitrar, ci prin raportare la circumstanțele concrete ale fiecărei cauze, pe baza unui raționament juridic motivat, care asigură respectarea principiilor legalității, previzibilității și proporționalității sancțiunii. Existența unei marje de apreciere nu echivalează cu lipsa de claritate a normei, ci reprezintă un instrument necesar pentru adaptarea regulii legale la diversitatea situațiilor de fapt ce pot apărea în practică. Completul de judecată reține că sintagmele „alte fapte” și „prestigiul justiției” nu pot fi calificate ca fiind vagi, neoperante sau inaplicabile. Aceste prevederi nu au fost declarate neconstituționale, iar instanța de judecată nu poate refuza sau neglija aplicarea unei legi în vigoare.

80. Instanța de judecată subliniază că, expresia „fapte care aduc atingere onoarei, probității profesionale sau prestigiului justiției pot constitui abatere disciplinară doar dacă afectează încrederea publicului în justiție” arată că nu orice abatere de la normele etice și profesionale va atrage automat sancțiuni. Aceasta delimitează clar între faptele care pot afecta onoarea, probitatea sau prestigiul justiției fără a influența încrederea publicului și cele care, prin impactul lor, dăunează direct imaginii justiției. Onoarea, probitatea profesională și prestigiul justiției sunt valori esențiale, reprezentând standarde de conduită și etică profesională. Onoarea reflectă reputația și integritatea morală a unui magistrat, probitatea profesională presupune conformitatea cu normele de etică și imparțialitate ale funcției, iar prestigiul justiției menține respectul și încrederea publicului în actul de justiție.

81. Totuși, criteriul „încrederii publicului” adaugă o nuanță importantă, contribuind la o aplicare echilibrată a sancțiunilor disciplinare. Afirmția că faptele devin abateri disciplinare doar dacă afectează încrederea publicului subliniază o abordare obiectivă și previne sancțiunile excesive pentru comportamente care nu au impact real asupra percepției publicului asupra justiției. Doar acele încălcări ale normelor etice care alterează încrederea societății în justiție vor fi considerate abateri disciplinare. Această limitare asigură și proporționalitatea sancțiunilor. Astfel, faptele unui magistrat devin abateri disciplinare doar atunci când compromit în mod real încrederea publicului în justiție, asigurând un echilibru între protejarea prestigiului justiției și evitarea sancțiunilor nejustificate pentru magistrați.

82. Prestigiul justiției este important, deoarece acesta reprezintă fundamentul încrederii publicului în sistemul judiciar. Populația își construiește așteptările pe baza unor valori fundamentale precum imparțialitatea, competența, integritatea și transparența, iar aceste valori trebuie să fie constant respectate și promovate de sistemul judiciar și cei care activează în cadrul său. Orice abatere de la aceste standarde poate pune în pericol această încredere colectivă în justiție. Prin urmare, criteriul prestigiului justiției funcționează ca un reper esențial pentru evaluarea

conduitei magistraților. Comportamentele care degradează imaginea justiției în ochii publicului justifică sancțiuni disciplinare, deoarece acestea subminează respectul față de sistemul judiciar. Totodată, acesta ajută la protejarea autorității morale a sistemului judiciar. Menținerea acestui prestigiu este o modalitate de a preveni compromiterea justiției ca serviciu public care trebuie să inspire încredere. Prin aplicarea acestui criteriu, sistemul judiciar promovează o cultură a responsabilității, sancționând comportamentele care ar putea afecta prestigiul său, protejând astfel încrederea publicului.

83. La caz, se atestă cu certitudine că Anatolie Țurcan, judecător cu o vechime de peste 30 de ani, distins cu titlul de Veteran al sistemului judecătoresc și, la acel moment președinte al Adunării Generale a Judecătorilor, având o prezență constantă în mass-media, se bucură de notorietate și este perceput ca lider de opinie. În cadrul emisiunii „Cabinetul din umbră”, abordând o problemă de interes public, el a făcut declarații bazate pe pretinse acțiuni de colectare a informațiilor compromițătoare despre doi candidați la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Expunerea, în cadrul unei emisiuni televizate, a unor afirmații cu caracter defăimător și intimidant, orientate spre descalificarea și compromiterea unor candidați la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, depășește limitele libertății de exprimare și constituie o ingerință gravă în procesul de selecție a reprezentanților sistemului judecătoresc. Un asemenea comportament are un pronunțat efect descurajant asupra potențialilor candidați, întrucât creează o stare de presiune publică nejustificată și de insecuritate profesională, descurajând participarea liberă și onestă la procedurile de concurs. Astfel de manifestări sunt inadmisibile, întrucât pot influența percepția publică asupra integrității procesului de evaluare externă a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și pot induce ideea existenței unor criterii arbitrare sau a unor ingerințe externe în acest proces. În mod inevitabil, acestea subminează încrederea societății în independența justiției și în capacitatea instituțiilor responsabile de autoadministrarea sistemului judiciar de a acționa obiectiv și transparent.

84. Completul subliniază că orice tentativă de discreditare publică a candidaților, realizată prin afirmații defăimătoare sau intimidante, aduce atingere nu doar persoanelor vizate, ci și prestigiului justiției în ansamblu. Asemenea conduite trebuie ferm descurajate și nu pot fi tolerate într-un stat de drept, întrucât ele compromit climatul de încredere necesar funcționării eficiente și credibile a sistemului judiciar.

85. Reclamantul a invocat că prin sancțiunea aplicată i-a fost lezată libertatea de exprimare. Completul notează că libertatea de exprimare nu este absolută și admite limitări. După cum a fost menționat mai sus, legea în baza căreia a fost aplicată sancțiunea disciplinară era una previzibilă pentru orice judecător, mai ales pentru un judecător al Curții Supreme de Justiție. Reclamantul nu a explicat clar care era interesul public pentru a face aceste declarații și de ce a fost necesar ca el să facă acele declarații. Asemenea acuzații nu pot contribui în niciun fel la discuții respectuoase și informative despre provocările cu care se confruntă justiția din

Republica Moldova. Este evident că declarațiile reclamantului puteau avea un efect descurajator asupra candidaților la funcția de membru al Consiliului. De asemenea, din declarațiile reclamantului rezultă că unii dintre candidați ar avea probleme de integritate serioase și că, din cauza acestora, nici nu vor veni la ședința Adunării Generale. Aceste sunt acuzații extrem de grave. Asemenea declarații, făcute într-o emisiune televizată populară, nu putea să nu afecteze și încrederea publică în Consiliu, care este garantul independenței judecătorilor. Reclamantul a făcut aceste declarații în timp ce era președinte al ședinței Adunării Generale a Judecătorilor, la care urmau a fi aleși membrii judecători ai Consiliului. Această funcție impunea o obligație de rezervă și mai puternică reclamantului. Declarațiile lui, fiind deosebit de grave, au fost făcute în privința judecătorilor care au promovat evaluarea externă și în privința cărora nu au fost constatate probleme etice. Aceste declarații puteau submina încrederea și în evaluarea externă, mecanism recunoscut constituțional și care avea menirea de a asigura că în Consiliul Superior al Magistraturii sunt alese doar persoane fără probleme de integritate. Informațiile despre care a comunicat reclamantul în emisiune nu au mai fost comunicate la următoarea Adunare Generală a Judecătorilor. Nici Consiliul Superior al Magistraturii, după declarațiile reclamantului, nu a constatat că în privința candidaților la Consiliul Superior al Magistraturii au fost lansate verificări suplimentare. Declarațiile reclamantului au fost lipsite de orice substrat factologic. Din declarațiile făcute în emisiune rezultă că reclamantul nu a vorbit de suspiciuni, care sunt verificate, ci de fapte certe. Declarațiile cu privire „scheletele din dulap” ale celor doi candidați au fost categorice. Reclamantul nu a manifestat nici rețineri și nici discreție. Deși susține că cunoștea aceste fapte, el nu le-a adus nici la cunoștința inspecției judiciare, pentru ca acestea să fie verificate corespunzător (mutatis mutandis hot. CtEDO [Cotora v. România](#), §§ 36-39, 2023). De asemenea, reclamantului nu i-a fost aplicată cea mai severă pedeapsă disciplinară, iar, având în vedere circumstanțele acestei cauze, această sancțiune pare destul de blândă.

86. Cu referire la argumentul lui Anatolie Țurcan, potrivit căruia Consiliul Superior al Magistraturii și-ar fi arogat în mod nelegal competențe care ar reveni exclusiv Comisiei de etică și conduită profesională a judecătorilor, instanța de judecată menționează că acesta nu poate fi reținut. Deși Comisia de etică și conduită profesională are atribuții în materie de examinare a conduitei judecătorilor sub aspect etic și deontologic, competențele Consiliului Superior al Magistraturii în procedura disciplinară sunt expres și distinct reglementate de Legea nr. 178/2014. În acest sens, art. 39 alin. (4) lit. b) prevede expres că, în urma examinării contestației, Consiliul este în drept să o admită și să pronunțe o nouă hotărâre, iar procedura de examinare, precum și cerințele privind conținutul hotărârii Consiliului asupra rezultatului examinării cauzei disciplinare sunt cele aplicabile, în mod corespunzător, Colegiului disciplinar.

87. Prin urmare, exercitarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a atribuțiilor de analiză a conduitei judecătorului și de apreciere a acesteia prin raportare la prevederile Codului de etică și conduită a judecătorului nu constituie

o depășire a competenței sau o substituire nelegală a Comisiei de etică, ci reprezintă o consecință directă a rolului său legal în procedura de soluționare a contestațiilor disciplinare. În acest cadru procedural, Consiliul Superior al Magistraturii este chemat să efectueze o examinare completă a sesizării, inclusiv sub aspectul încadrării juridice a faptelor imputate și al respectării normelor de conduită profesională, în vederea pronunțării unei soluții definitive.

88. Astfel, lipsesc temeiuri de anulare a hotărârii contestate, întrucât aceasta reflectă circumstanțele de fapt și de drept care justifică emiterea, cât și oportunitatea emiterii actului administrativ privind constatarea abaterii disciplinare și a aplicării sancțiunii disciplinare, iar argumentele invocate de reclamant, întru justificarea pretențiilor formulate, nu sunt de natură de a răsturna această situație. În aceste condiții, cererea de contestare formulată de Anatolie Țurcan, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

89. În conformitate cu art. 191 alin. (5) lit. a) și 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Țurcan împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii nr. 154/14 din 09 aprilie 2024.

Hotărârea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

Notă: În conformitate cu art. 236 alin. (7) din Codul de procedură civilă, în legătură că judecătorul Ion Malanciuc este suspendat de drept din funcție pe perioada exercitării mandatului de judecător la Curtea Constituțională, textul integral al hotărârii este semnat de către președintele completului.

Președinte

Stela Procopciuc